

lui P. I. David este în totală contradicție cu înscrisul de pe fundul de vas. Celebra inscripție creștină de la Biertan se află nu pe un vas cum afirmă N. Stoicescu la p. 154, ci pe un *donarium* compus din o *tabula ansata* și o rozetă. Pentru circulația monedelor romane la nord de Dunăre se cuvine a fi citate și contribuțiile lui B. Mitrea (p. 123). Prima mențiune în izvoarele bizantine despre vlahi este din 976 (Skylitzes-Cedren, *Hist. Comp.*, II, Bonn, 1839, p. 435) și nu din anul 980, cum se afirmă la p. 181.

La p. 197, N. Stoicescu socotește că poporul N.n.d.r. din opera lui Gardizi ar fi românii de la nord de Dunăre. Într-un fel, autorul își însușește o teză de-a lui A. Decei, consemnată în *Omagiul fraților Al. și Ion Lapedatu*. Cel mai bun izvor pentru acest fapt istoric este opera lui Masudi și nu a lui Gardizi.

Analiza făcută de N. Oikonomides⁶ ne convinge că N.n.d.r. este un trib turcic așezat, în decada a IV-a a secolului al X-lea, în valea Vardarului. La p. 198, acolo unde este vorba despre fuga lui Andronic Comnenul în Galiția trebuiau citate neapărat și lucrările istoricilor care susțin că vlarii care l-au prins pe prinț, sălășluiau la sud de Dunăre.

Semnaland aceste neajunsuri, departe de noi intenția de a minimaliza importanța și reușita volumului pe care l-am prezentat. Prin bogăția informației, seriozitatea expunerii cum și prin fermitatea opiniilor pe care le conține, cartea redactată de N. Stoicescu se înscrie printre succesele istoriografiei române din ultimii ani.

⁶ N. Oikonomides, *Südostforschungen*, 32, 1973, p. 1-8.

Petre Diaconu

Acta Musei Porolissensis, Zalău, 1981, 833 p.

Publicația Muzeului de istorie și artă Zalău, intrată deja în rândul principalelor publicații de specialitate, a ajuns recent la al V-lea volum, apărut în 1981. Noul volum se evidențiază, pe lângă proporțiile sale remarcabile (833 p.), prin cuprinsul său, cu o tematică variată și interesantă pentru studiul istoriei și al muzeografiei. Numeroasele studii și note sînt distribuite în cadrul următoarelor rubrici: Istorie veche și arheologie, istorie medie, istorie modernă, istorie contemporană, muzeografie, etnografie și istoria artelor, toate acestea fiind precedate de un cuvînt înainte și de un articol special dedicat de I. Ioniță aniversării a 60 ani de la crearea P.C.R.

Referitor la prima rubrică, cea care ne interesează pe noi în primul rând, ar fi de evidențiat mai întîi cele câteva studii și rapoarte de săpături dedicate epocii neolitice și mai ales epocii bronzului (Eva Lakó), în speță culturilor Baden (Doina Ignat) și Wietenberg (M. Petică), precum și interesantului depozit de la Slg (T. Sorocanu și Eva Lakó). Epoca dacică este prezentă cu o scurtă informare asupra așezării de la Copăcel (Fl. Costea), din jud. Brașov.

N. Gucea și Al. Matei publică colecția de chei romane aflate în Muzeul de istorie și artă din Zalău, primului autor revenindu-i și încercarea de reconstituire grafică a castrelui roman de la Buciumi. Despre reprezentările anotimpurilor în Dacia romană referă pe scurt C. Petolescu. Tot în cadrul acestei rubrici se publică și tezaurul monetar de la Tîncova, jud. Caraș Severin (M. și R. Petrov-

szky), alcătuit din 131 denari romani repubblicani, și depozitul roman imperial cu emisiuni de bronz din secolele I-II e.n., provenind de la Bereni, jud. Mureș (E. Chirilă și Flora Grigorescu). La acestea se mai adaugă notele referitoare la câteva descoperiri monetare de la Porolissum și din Dacia Porolissensis (E. Chirilă și S. Marinescu). Rubrica rezervată istoriei vechi și arheologiei se încheie cu un raport asupra descoperirilor arheologice de la Aiton, jud. Cluj (Iancu Moșu), unde s-au găsit urme neolitice, din epoca bronzului, din Hallstatt, epoca romană și feudală timpurie.

Toate aceste studii și note se înscriu ca noi și valoroase contribuții la o mai bună și completă cunoaștere a istoriei vechi a României. Desigur, contribuții importante la istoria țării noastre în general aduc și celelalte articole referitoare la istoria medie, modernă și contemporană a României. Și aici se poate sublinia caracterul inedit al contribuțiilor și preocuparea autorilor pentru studiul vieții sociale și politice din părțile de nord-vest ale României pînă în zilele noastre. Printre alte probleme ar reține atenția cele ce privesc răscoala lui Horia, revoluția de la 1848-1849 și cea din 1918, situația iobagilor din jud. Sălaj, situația muncitorilor din Transilvania în anii 1919-1921 etc. Articolele de etnografie, muzeografie și istoria artei vin să completeze armonios gama de preocupări a colectivului Muzeului din Zalău și a colaboratorilor de la alte instituții de profil. O revistă cu un asemenea conținut bogat și variat se recomandă de la sine.

C. Preda